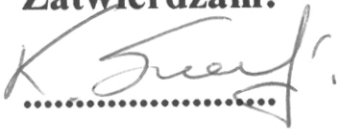

Zatwierdzam:

.....

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Internatu SOSW w Słupsku

Sporządził

SPECJALISTA D/S BHP I PPOŻ
mgr Lech Boryła

Słupsk 2007

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna

ROZDZIAŁ I Postanowienia ogólne

ROZDZIAŁ II Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu

ROZDZIAŁ III Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

ROZDZIAŁ IV Zapobieganie powstaniu pożaru

ROZDZIAŁ V Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych

ROZDZIAŁ VI Zasady rozmieszczania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady obsługi i użycia gaśnic

ROZDZIAŁ VII Przeglądy i czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

ROZDZIAŁ VIII Organizacja i warunki ewakuacji

ROZDZIAŁ IX Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru, telefony alarmowe

ROZDZIAŁ X Zadania i odpowiedzialność pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

ROZDZIAŁ XI Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi

ROZDZIAŁ XII Znaki graficzne dot. ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji

ROZDZIAŁ XIII Szczegółowe założenia do ćwiczeń alarmowych w zakresie prowadzonej ewakuacji z budynku

Załączniki do instrukcji

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1229 oraz z 2003 r. Nr 52, poz. 452).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Z dnia 11 lipca 2003 r.)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Z dnia 11 lipca 2003 r.)
5. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lutego 1999 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 1999 r. Nr 15 poz. 140).
6. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 1991 r. Nr 88 poz. 400 z późniejszymi zmianami).
7. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414).
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 kwietnia 1992 r. w sprawie wydawania świadectw dopuszczenia (atestu) użytkowania wyrobów służących do ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 40, poz. 172).
9. PN-92/N-01 256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
10. PN-92/N-01 256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne.

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla INTERNATU SOSW w Słupsku zwana dalej Instrukcją, określa:

- 1) źródła powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- 2) zasady zapobiegania powstawaniu pożaru,
- 3) zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo,
- 4) zasady rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz zasady jego obsługi i użycia w czasie akcji gaśniczej,
- 5) organizację i warunki ewakuacji,
- 6) zasady postępowania na wypadek pożaru,
- 7) zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,

2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników .

3. Z postanowieniami Instrukcji należy zapoznać pracowników .

4. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji, pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu.

5. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 1 do Instrukcji. Oświadczenie to, należy włączyć do akt osobowych pracownika.

6. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po każdych zmianach sposobu użytkowania obiektu, lub procesu technologicznego, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

7. Przeprowadzić próbną (sprawdzającą ewakuację) z budynku raz na dwa lata. O planowanej ewakuacji powiadomić Komendę Powiatową (Miejską) PSP. Powiadomienie powinno być z siedmiodniowym wyprzedzeniem przed planowanymi ćwiczeniami.

ROZDZIAŁ II

Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu.

Budynek Internatu Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego zlokalizowany przy ulicy Sobieskiego w Słupsku. Obiekt jest zlokalizowany w odległości ok. 2 km. Od jednostki PSP JRG 2 ul. Towarowa.

Budynek jest czterokondygnacyjny (częściowo podpiwniczony) z płaskim dachem oraz szybem windy. W piwnicy znajdują się pomieszczenia magazynowe, gospodarcze oraz pomieszczenia pomocnicze. Na parterze znajduje się pomieszczenia administracyjno-biurowe, sanitariaty, Na I i II piętrze znajdują się sanitariaty oraz pokoje noclegowe.

Maksymalna liczba osób przebywających w budynku to ok. 60 uczniów i 30 osób obsługi
W obiekcie szkoły znajdują się 2 wyjścia ewakuacyjne .

Wymiary obiektu:

- 1) Powierzchnia użytkowa – _____ m²,
- 2) Kubatura – _____ m³,
- 3) Wysokość – _____ m,
- 4) Ilość kondygnacji nadziemnych – 3.

Budynek „starej” – szkoły

1. Konstrukcja budynku

- 1) Ściany nośne – murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej.
- 2) Stropy – żelbetowe ,prefabrykowane z płyt kanałowych
- 3) Ściany działowe i osłonowe murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej.
- 4) Stropodach – wentylowany z płyt żelbetowych na ściankach ażurowych, kryty papą,
Rodzaj i ilość materiałów niebezpiecznych pożarowo – brak.

2. Klatki schodowe:

- 1) Ilość: 1
- 2) Konstrukcja schodów:
  - a) wewnętrzne – żelbetowe, dwubiegowe ze spocznikami, szerokość biegu i spocznika – 1,5 m
- 3) Urządzenia służące do usuwania dymu z klatek schodowych – brak

3. Instalacje:

- 1) Elektryczna 230 V na wszystkich kondygnacjach. Przewody prowadzone pod tynkiem. Główny wyłącznik prądu znajduje się na parterze naprzeciw drzwi frontowych,
- 2) Ogrzewcza – ogrzewanie budynku zasilane z instalacji miejskiej
- 3) Odgromowa.
- 4) Wodociągowa – podłączona do wodociągu miejskiego.
- 5) Kanalizacja sanitarna odprowadzająca ścieki do sieci kanalizacyjnej miejskiej.
- 6) Wentylacja grawitacyjna i mechaniczna w kuchni i ubikacjach.

4. Instalacje gaśnicze i zabezpieczające:

- 1) Instalacja hydrantowa wewnętrzna –występuje Ø 52.
- 2) Suche piony (instalacja hydrantowa nienawodniona – nie występuje.
- 3) Instalacja sygnalizacji alarmu pożarowego – nie występuje.

5. Zaopatrzenie wodne:

- 1) Sieć hydrantowa zewnętrzna przebiegająca wzdłuż ulicy Sobieskiego: odległość do najbliższego hydrantu Ø 80 – 20 m.

6. Drogi pożarowe do budynku:

- 1) Do rozpatrywanego obiektu prowadzą drogi utwardzone przystosowane do przejazdu ciężkich pojazdów pożarniczych. Do budynku można dojechać od ulicy. Lokalizacja obiektu oraz zagospodarowanie wokół omawianego budynku, umożliwia dojazd z każdej strony obiektu i manewrowanie jednostkom gaśniczym w przypadku zaistnienia pożaru.

ROZDZIAŁ III

Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

1. Klasa odporności pożarowej budynku

1) Internat jest obiektem zaliczonym do kategorii ZL III zagrożenia ludzi Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U z 2006 r. Nr 80, poz. 563).

2) Budynek jest budynkiem trzykondygnacyjnym. Na podstawie Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 poz. 690 z 2002r.), tego typu budynki szkolne zaliczone do kategorii ZL III powinny być wykonane w klasie odporności pożarowej C.

3) Elementy budynku szkolnego zaliczonego do klasy odporności ogniowej C powinny odpowiadać następującym warunkom:

- a) główna konstrukcja nośna (ściany, słupy, podciąg, ramy) - minimalna odporność ogniowa 60 minut – NRO,
- b) stropy - minimalna odporność ogniowa 60 minut – NRO,
- c) ścianki działowe - minimalna odporność ogniowa 15 minut – NRO,
- d) dachy, tarasy, konstrukcja nośna dachu - minimalna odporność ogniowa 15 minut – NRO,

4) Budynek szkolny spełnia wymagania cytowanego wyżej przepisu.

2. Źródła powstania pożaru.

1) Możliwości powstania pożaru w budynku szkolnym mogą wynikać z:

- a) wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:
  - niewłaściwego wykonania,
  - przeciążania poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
- b) używania otwartego ognia:
  - zaprószenia ognia spowodowanego
- c) prowadzenia prac remontowych polegających na spawaniu, cięciu, malowaniu, klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- d) rozszczelnienia instalacji kuchenki gazowej,
- e) celowego podpalenia.

3. Możliwości rozprzestrzeniania się pożaru

- 1) Rozwój pożaru w budynku szkolnym uzależniony jest od zastosowanych rozwiązań techniczno-budowlanych ograniczających możliwości rozprzestrzeniania się ognia i gazów pożarowych pomiędzy poszczególnymi pomieszczeniami i kondygnacjami.
- 2) Rozprzestrzenianie ognia w budynku szkolnym może następować poprzez:
  - a) palne elementy wykończenia wewnątrz: podłogi drewniane, wykładziny podłogowe,
  - b) palne elementy wystroju oraz wyposażenia pomieszczeń dydaktycznych, administracyjnych i gospodarczych: meble, elementy dekoracyjne na ścianach, zasłony, firanki,
  - c) systemy instalacji użytkowych: wentylacyjnej, elektrycznej,
- 3) Oprócz rozprzestrzeniania się ognia, istotne jest również przenikanie na poszczególne kondygnacje oraz do pomieszczeń dymów i gazów pożarowych – w budynku szkolnym mogą one się rozprzestrzeniać przez:
  - a) otwarte drogi komunikacyjne (korytarze, klatki schodowe),
  - b) przewody wentylacyjne,

ROZDZIAŁ IV

Zapobieganie powstawania pożaru.

1. Czynności zabronione:

- 1) używanie ognia otwartego, palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych, odpowiednio oznakowanych (palenie tytoniu tylko w miejscach wyznaczonych - palarnie),
- 2) podgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5m od budynku,
- 3) palenie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych,
- 4) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0.5 m od urządzeń, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się powyżej 100°C,
- 5) użytkowanie niesprawnych urządzeń elektrycznych, ustawianie bezpośrednio na podłożu palnym urządzeń grzewczych.
- 6) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, za wyjątkiem materiałów trudnozapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0.05 m od żarówki,
- 7) instalowanie opraw oświetleniowych, wyłączników, przełączników, gniazd wtykowych, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,

8) składowanie jakichkolwiek materiałów i przedmiotów na drogach ogólnej komunikacji, służących ewakuacji,

9) zamykanie wyjść ewakuacyjnych oraz blokowanie dróg ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,

10) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

a) hydrantów, podręcznego sprzętu gaśniczego,

b) urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego budynku,

c) wyjścia ewakuacyjnego,

d) wyłącznika głównego prądu i tablic elektrycznych.

2. Używanie i przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w niedozwolonej ilości.

Za materiały niebezpieczne pożarowo należy uważać: ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200° C oraz materiały mające skłonność do samozapalenia, materiały wybuchowe i pirotechniczne.

3. W budynku należy:

1) umieścić w miejscach i pomieszczeniach ogólnie dostępnych wykazy telefonów alarmowych oraz instrukcję postępowania na wypadek pożaru.

2) zgodnie z aktualnie obowiązującymi Polskimi Normami oznakować:

a) drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,

b) miejsca usytuowania urządzeń alarmowych przeciwpożarowych (ręcznych przycisków pożarowych),

c) lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego,

d) miejsca, w których znajduje się podręczny sprzęt gaśniczy oraz hydranty,

Rozdział V

Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych.

Przez prace pożarowo niebezpieczne należy rozumieć przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego oraz w wysokich temperaturach (spawanie gazowe i elektryczne, cięcie, lutowanie, zgrzewanie itp.). Prace niebezpieczne pożarowo

jak prace remontowo budowlane, związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz budynku lub na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo wykonawca jest zobowiązany:

1) ocenić zagrożenie pożarowe miejsca w którym te prace będą wykonywane,

2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu nie dopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,

3) należy wyznaczyć osobę odpowiedzialną za zabezpieczenie miejsca po zakończonych pracach. Dokonywać sprawdzeń co godzinę w tych miejscach. Kontrolowanie powinno odbywać się przez osiem godzin od chwili zakończenia prac.

4) sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac według załącznika nr 3 (wzór na końcu niniejszej instrukcji).

2. Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. Wzór zezwolenia określa załącznik nr 4 (wzór na końcu Instrukcji).

3. Wytyczne zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych.

1) przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,

b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych,

c) zabezpieczeniu przed działaniem rozprysków spawalniczych, wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich arkuszami blachy, płytami gipsowymi, kocem gaśniczym,

d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego, lub rozprysków spawalniczych, nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,

e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzonych prac,

f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi,

g) w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo powinien znajdować się sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo należy poddać kontroli miejsca w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe.

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego uprawnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,

h) przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy zapoznać osoby, które będą prowadziły te prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie ich

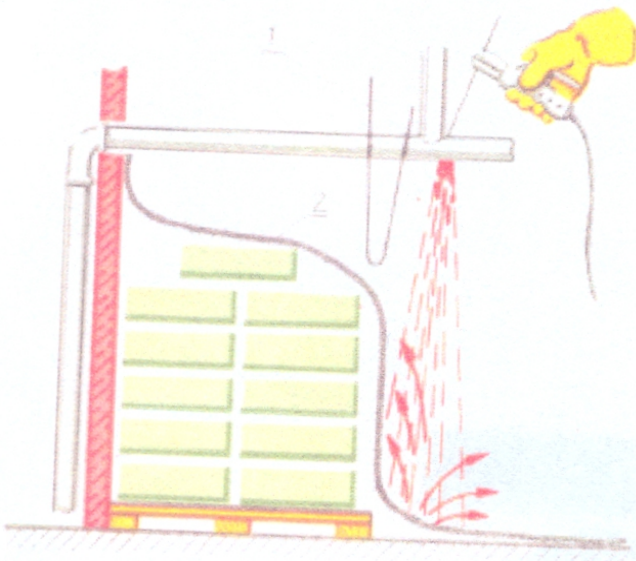
wykonywania, oraz rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania wybuchu lub pożaru,

i) sprzęt używany do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,

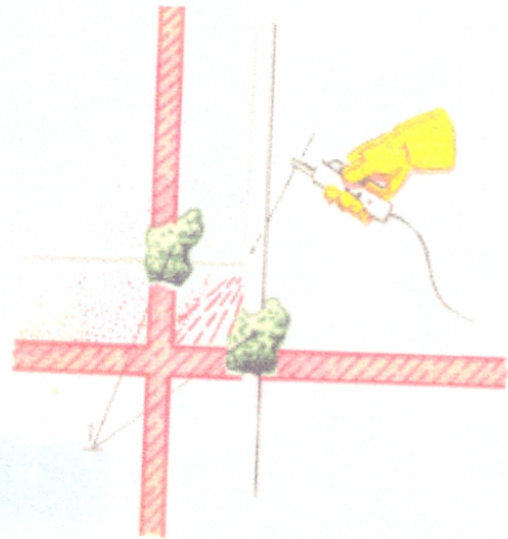
4. Ustalenia organizacyjne:

a) całkowitą odpowiedzialność za zabezpieczenie pod względem pożarowym prowadzonych prac, ponosi wykonawca tych prac,

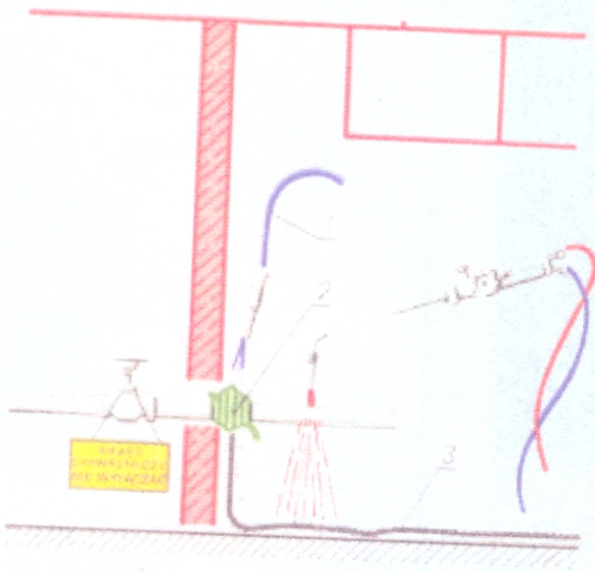
b) zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są w trybie zlecenia bez umownego, w oddzielnym oświadczeniu a fakt przyjęcia do wiadomości przez wykonawcę tego zapisu powinien być potwierdzony czytelnym podpisem.

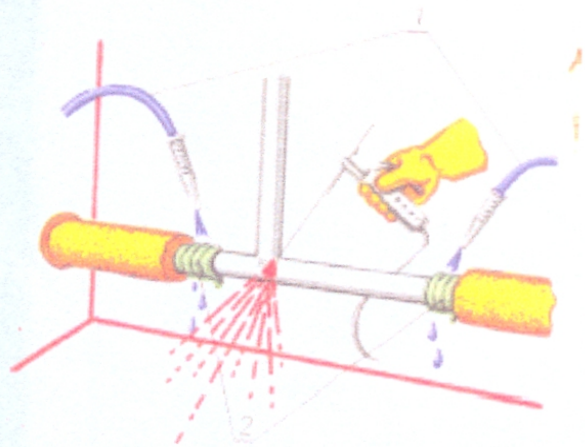
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc z włókna szklanego.

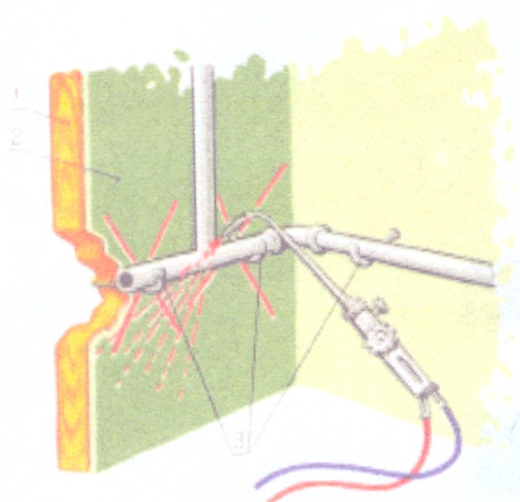
Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

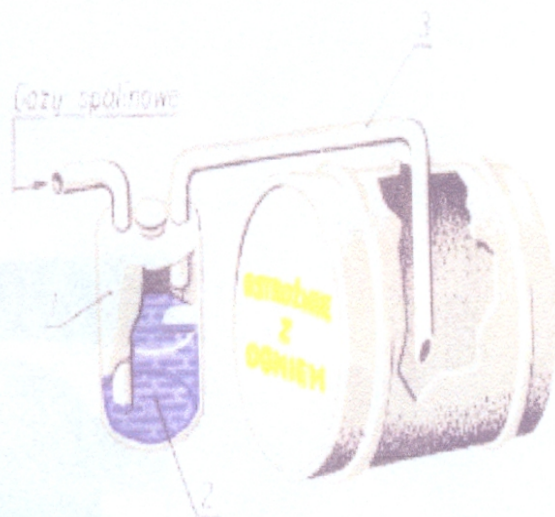
Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego, 3-koc włókna szklanego.

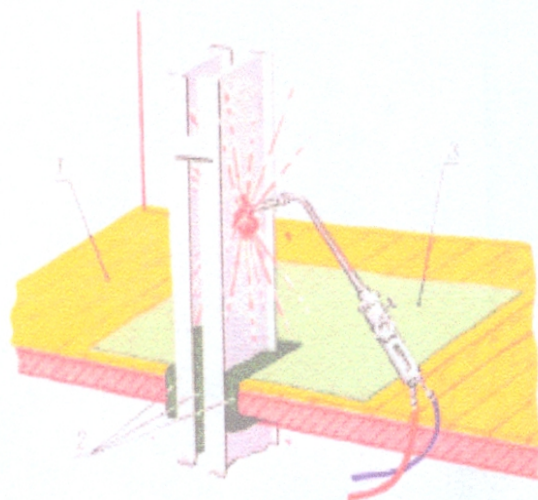
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego.

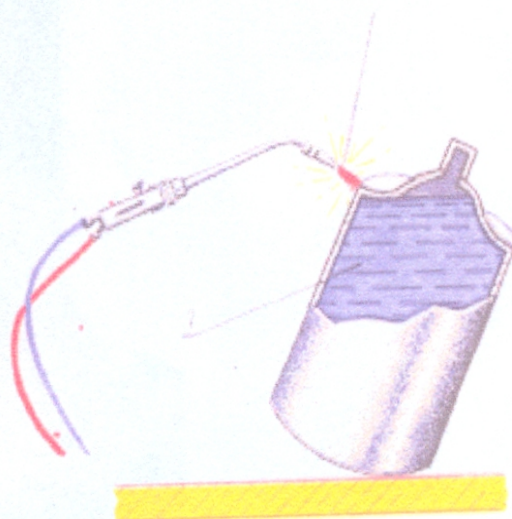
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wylapywania iskier: 1-urządzenie do wylapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-koc z włókna szklanego.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1).

ROZDZIAŁ VI

Zasady rozmieszczania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi i użycia.

Zasady ogólne:

1. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w pierwszej fazie ich powstawania. Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice (płynowe, pianowe, proszkowe, śniegowe), małe agregaty gaśnicze (do 25 kg. środka gaśniczego) oraz koce gaśnicze. Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego stosuje się następujące zasady:

a) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, - np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe.

b) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się pod wpływem temperatury, benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe lub halonowe,

c) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe lub halonowe,

2. Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy przestrzegać następujących zasad:

a) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach, na korytarzach. W pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz,

b) w budynkach wielokondygnacyjnych sprzęt umieszcza się w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeśli jest taka możliwość.

c) miejsca wyznaczone na sprzęt należy oznakować zgodnie z Polską Normą

d) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości, co najmniej 1m.

e) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione.

d) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

e) 2kg środka gaśniczego zabezpiecza 100 m² powierzchni budynku.

Zjawisko spalania

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie jest procesem fizykochemicznym, którego podstawą jest gwałtowne łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej z tlenem), podczas którego wydziela się ciepło, światło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji materiału palnego, utleniacza oraz energii cieplnej niezbędnej do zainicjowania tego procesu. Wynika z tego jednoznacznie, że proces spalania można przerwać przez:

- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie materiału palnego),
- odcięcie dostępu tlenu (utleniacza) do miejsca pożaru,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,
- wprowadzenie do strefy środka gaśniczego (gaśnice).

Podział grup pożaru oraz ich piktogramy:

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego, przy których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia (np.: drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów cieczy palnych i substancji stałych topiących się w skutek ciepła wydzielonego podczas pożaru (np.: benzyna, alkohol, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina).

lakiery, tłuszcze, parafina).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów gazów, (np.: gaz miejski, metan, propan).

gaśnica z takim oznaczeniem służy do gaszenia tłuszczów w pomieszczeniach kuchennych.

Rodzaje urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Obiekt wyposażony jest w sprzęt gaśniczy do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju), który może występować w postaci:

- gaśnic proszkowych ABC,
- gaśnic śniegowych BC
- oraz CUG (czyste urządzenia gaśnicze)

Gaśnice

Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. Gaśnice są to przenośne urządzenia o stosunkowo małej masie środka gaśniczego i o wadze do 20 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub w oddzielnym pojemniku.

Gaśnica proszkowa - środkiem gaśniczym jest tu proszek gaśniczy. Wyrzucany jest on pod ciśnieniem do strefy spalania. Działanie proszku polega na inhibicji procesu spalania (wychwytywanie rodników). Stosowane są dwa podstawowe rodzaje proszków węglanowe i fosforanowe. Proszek węglanowy stosowany jest przede wszystkim do gaszenia pożarów grup BC. Może przynosić jednak słabe efekty w gaszeniu pożarów grupy A. Ze względu na dodatkowe działanie izolujące proszku fosforanowego nadaje się on do gaszenia grup ABC. Proszek fosforanowy może przynosić słabsze efekty przy pożarach grupy BC. Stosowanie proszków gaśniczych także może zwiększać straty pożarowe. Jest to spowodowane m.in. stopniem rozdrobnienia i sposobem wyrzutu (ma działanie zbliżone do piaskowania i może powodować zacieranie współpracujących części maszyn) oraz rodzajem reakcji proszków fosforanowych (trwale przywiera do powierzchni metalowych).

Gaśnica śniegowa - czynnikiem gaśniczym jest tu sprężony dwutlenek węgla, wyrzucany pod ciśnieniem z gaśnicy przez specjalną dyszę. Podstawowym działaniem tej gaśnicy jest działanie tłumiące (zmniejszenie stężenia tlenu w strefie spalania). Dodatkowo w niewielkim stopniu ma działanie chłodzące (temperatura strumienia wynosi ok. - 70°C). Gaśnice tego typu mogą być używane do gaszenia pożarów grup BC. Gaszenie dwutlenkiem węgla przynosi najlepsze efekty w bardzo ograniczonych przestrzeniach o znikomej wentylacji (trzeba uzyskać stężenie min. 40% CO₂). Niska temperatura strumienia uszkadza tworzywa sztuczne. **JWAGA!!! Może też powodować urazy w postaci odmrożeń.**

Rysunek 1 Gaśnice proszkowe widok i przekrój

Rysunek 2 Gaśnice śniegowe widok i przekrój

Rysunek 3 Przykładowa etykieta z gaśnicy proszkowej

GAŚNICA
6 kg proszku gaśniczego ABC
13A 89B C

Wyciągnąć zabezpieczenie.

Wyciągnąć wąż z uchwytu skierować na źródło ognia i nacisnąć dźwignię.

A

B

C

OSTROŻNIE PRZY GASZENIU URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH. STOSOWAĆ TYLKO DO 1000 V. ZACHOWAĆ ODSTĘP MIN. 1m.

Po każdym uruchomieniu gaśnicę ponownie napełnić. Producent zaleca przeprowadzić pierwszy przegląd i konserwację przed upływem 12 miesięcy. Stosować wyłącznie środki gaśnicze, czynniki napędowe i części zamienne autoryzowane przez producenta gaśnicy.

Środek gaśniczy: 6 kg Favorit Tertie Czynnik napędowy: azot Zakres temperatur stosowania: -20°C do +60°C	Nr rejestru: CNBOP 177/94/97 wg PN-92/M-51079 DIN EN 3 Typ: GA-EX-ABC Świadczenia udziela: Polski Rejestr Statków TR-494-854100/94
--	--

**KATOWICKIE ZAKŁADY
WYROBÓW METALOWYCH S.A.**
41-103 Siemianowice Śl.
ul. Żeromskiego 21
tel. (0-32) 2284-135, fax (0-32) 2284-216

**KONTROLA
KONSERWACJA
NAPRAWA**

Data ważności na etykiecie konserwatora

sposób uruchomienia

grupa pożarów do jakich gaśnica jest przeznaczona

Umieszczenie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego w budynku uwzględniono zapisy Rozporządzenia [4] W szczególności uwzględniono następujące zasady:

- co najmniej jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg lub 3dm³ zawartego w gaśnicach przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej,
- sprzęt gaśniczy umieszczony jest w miejscach łatwo dostępnych i widocznych,
- sprzęt gaśniczy umieszczono w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,

- oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu jest zgodne z Polską Normą PN-92/N-01256/01,
- odległość dojścia do sprzętu gaśniczego z dowolnego miejsca w obiekcie nie przekracza 30m

Dla wszystkich typów gaśnic zastosowanych w obiekcie ilości środka gaśniczego nie może być mniejsza niż 2kg (3dm³) – dopuszcza się według w/w parametrów wielkości gaśnic dostępne w handlu, posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej.

W strefach pożarowych zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZLIII na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku powinna przypadać jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3dm³) zawartego w gaśnicach.

Sposób użycia gaśnicy

Gaś ogień w kierunku wiatru (z wiatrem).

Pałace się powierzchnie gaś rozpoczynając od brzegu.

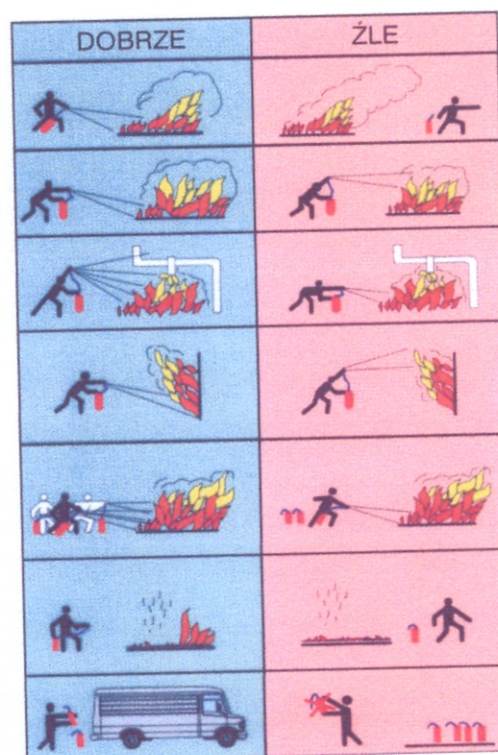
Požary substancji kapiących i płynnych gaś strumieniem skierowanym od góry do dołu

Požary ścian gaś strumieniem skierowanym od dołu do góry.

Stosuj wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej.

Zwracaj uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia.

Nigdy nie wieszaj gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce.

Hydranty wewnętrzne

Woda jest jednym z najpowszechniej stosowanych środków gaśniczych, jej mechanizm działania gaśniczego to:

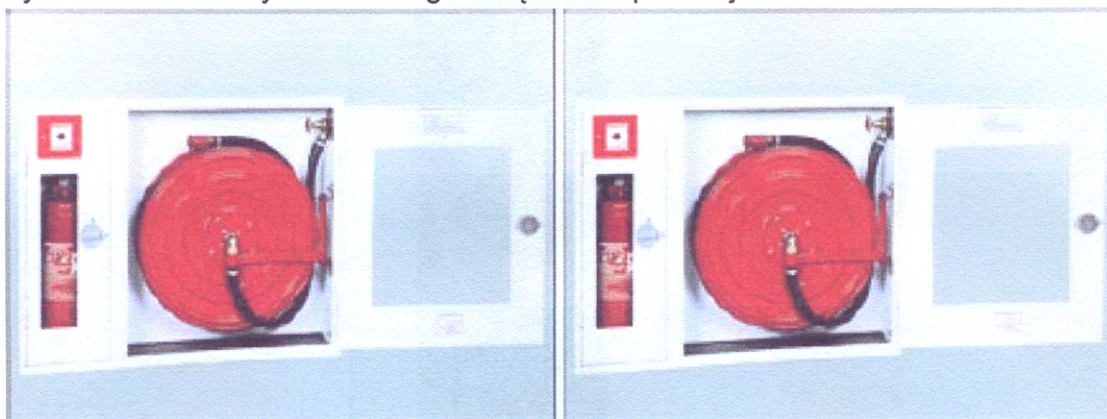
- wysokie wartości ciepła właściwego i ciepła parowania wody powodują, że wykazuje ona dobre właściwości chłodzenia i to stanowi jej zasadniczą zaletę jako środka gaśniczego,
- powstająca pod wpływem wysokiej temperatury para wodna zmniejsza stężenie tlenu w otaczającym powietrzu,
- ze względu na swą płynność, przy odpowiedniej intensywności i sposobie podawania (gaszenia), woda może łatwo przeniknąć w miejsca trudno dostępne, a nawet do wnętrza palącego się materiału.

Hydrant wewnętrzny nie jest co prawda zaliczany do grupy podręcznego sprzętu gaśniczego służy jednak do gaszenia pożarów w zarodku. Jest to obudowany zespół składający się z zaworu hydrantowego, jednego lub dwóch odcinków węża pożarniczego i prądownicy. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek

gaśniczy można stosować wodę (grupa A). Uwaga: Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione. Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia od brzegu ku środkowi. Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo nie należy gasić od góry do dołu. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby. Podstawowe znaczenie ma umiejętne wykorzystanie właściwości gaśniczych wody. Tradycyjny sposób podawania *prądem zwartym wody*, powinien być wykorzystywany w minimalny sposób ze względu na małe efekty gaśnicze w stosunku do ilości zużytej wody. Ponadto, podana w ten sposób woda wyrządza dodatkowe straty przewyższające niejednokrotnie straty spowodowane przez sam pożar (straty po pożarowe). *Zwarte prądy wody* stosuje się tylko w przypadkach, kiedy źródła pożaru nie można osiągnąć innymi rodzajami *prądów gaśniczych* oraz wówczas, gdy zachodzi konieczna potrzeba mechanicznego zbijania płomienia. Zastosowanie *prądów kroplistych i mgłowych*, podawanych z prądownic uniwersalnych, zwiększa powierzchnię wody stykającej się z nagrzanym lub palącym się środowiskiem, co powoduje większe wiązanie ciepła, a tym samym skuteczniejszy efekt gaśniczy przy równoczesnym mniejszym zużyciu wody. Woda stosowana jest również jako czynnik chłodzący niepalnych, niebezpiecznych materiałów chemicznych znajdujących się w środowisku (miejscu) pożaru.

Wody nie stosuje się do gaszenia pożarów: - metali alkalicznych i ziem alkalicznych np. sól, potas, wapń, - metali lekkich i ich stopów np. glin, - karbidu i innych węglików metali lekkich, - cieczy łatwopalnych, nie mieszających się z wodą np. benzyna, nafta, benzen, - maszyn, urządzeń, instalacji będącej pod działaniem energii elektrycznej.

Rysunek 4 Szafka hydrantowa z gaśnicą widok i przekrój

W budynku występuje instalacja wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami

ROZDZIAŁ VII

PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCI KONSERWACYJNE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. Konserwacje i naprawę sprzętu powinny przeprowadzać osoby posiadające odpowiednie przeszkolenie oraz kwalifikacje. W niniejszym rozdziale przedstawiono sposoby przeglądów instalacji nie występujących w budynku celem zapoznania personelu o urządzeniach służących ochronie przeciwpożarowej. Przeglądy, które dotyczą instalacji znajdujących się w budynku zostały zapisane pogrubioną czcionką. W szczególności należy pamiętać o:

Przegląd gaśnic

Producent określa co wchodzi w zakres przeglądów i konserwacji. Osoba, która dokonuje przeglądu i konserwacji gaśnic powinna przeprowadzić czynności wymienione poniżej.

Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy proszkowej typu "x" z manometrem

Wykonując zewnętrzne oględziny gaśnicy - sprawdzić czy:

- plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone,
- gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie,
- nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku,
- pyszczek wylotowy lub wąż są drożne,
- posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę,
- wskaźnik ciśnienia znajduje się na polu zielonym (dla 20°C ciśnienie 1,5 MPa)

Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

W gaśnicach posiadających wąż z prądownicą sprawdzamy stan techniczny węża, drożność i trwałość połączeń.

W gaśnicach o pojemności zbiornika powyżej 6 dcm³ sprawdzamy ważność jego legalizacji.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa oraz doroczne przeglądy i konserwacje

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

- urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia);
- miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
- wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
- zaciski, lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;
- w przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°;
- w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;

- w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;
- stan przewodów rurowych doprowadzających wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
- prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
- praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane;
- pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany "USZKODZONY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym Zarządcę budynku.

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z EN 671-1 lub EN 671-2.

Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwale zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- wyniki testów;
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i z węzłem płasko składanym.,

Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

1. zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów;
2. zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na okres braku zasilania w wodę.

Etykiety konserwacji i przeglądów

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane: - słowo "SPRAWDZONE"; - nazwa i adres dostawcy hydrantu; - znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną; data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzona.

Oświetlenie ewakuacyjne

Instrukcja przeglądu oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego :

- Wykonać zewnątrz oględziny opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego (czy nie ma uszkodzeń mechanicznych);
- Sprawdzić czy oświetlenie bezpieczeństwa pojawi się w ciągu 15 s po zaniku oświetlenia podstawowego.
- Sprawdzić czy oświetlenie ewakuacyjne pojawi się w ciągu 2 s po zaniku innego rodzaju oświetlenia elektrycznego.
- Sprawdzić przy przeglądzie czy natężenie oświetlenia ewakuacyjnego nie jest mniejsze niż 0,5 lx.
- Sprawdzić czy po zaniku napięcia akumulatory wmontowane w oprawy będą pracowały przez 2 godziny.

Instalacja elektryczna, piorunochronna

Co najmniej raz na 5 lat należy sprawdzić stan sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji.

ROZDZIAŁ VIII

Organizacja i warunki ewakuacji.

1. Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa. Drogi ewakuacyjne są to korytarze, klatki schodowe, drzwi na drogach ewakuacyjnych, schody i wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej.

2. W przypadku zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji osób i mienia z obiektu decyzję wydaje osoba najstarsza funkcją lub osoba przez nią upoważniona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia, znajdująca się aktualnie w budynku. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu.

3. Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:

1) źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania,

2) ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,

3) stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,

4) ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie,

5) drogi i kierunki ewakuacji.

4. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu, jego charakterze oraz konieczności ewakuacji.

5. Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji powinien być ogłoszony za pomocą gońców lub innych dostępnych środków łączności (np. telefon).

Po ogłoszeniu alarmu, osoby prowadzące zajęcia oraz kierownicy działów wyprowadzają uczniów oraz pracowników na korytarz i kierują ich do wyjścia z budynku. W pierwszej kolejności należy ewakuować uczniów i pracowników z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć też do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się. Natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

6. Kierujący akcją wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych. Ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych przedmiotów, urządzeń i dokumentacji.

7. Osoby wyznaczone do prowadzenia ewakuacji powinny ściśle współpracować z kierującym akcją i wykonywać jego polecenia.

8. W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego, przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

9. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.

10. Po zakończeniu ewakuacji należy w miarę możliwości dokładnie sprawdzić czy wszyscy studenci i pracownicy opuścili budynek.

11. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji - dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej, a następnie podporządkowanie się poleceniom wydanym przez tegoż dowódcę.

Obowiązki osób przebywających w obiekcie na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego:

1. Przerwać natychmiast zajęcia i pracę.
2. Wyprowadzić uczniów i pracowników na korytarze i skierować ich do najbliższej klatki schodowej a następnie do wyjścia z budynku (Wyjście Ewakuacyjne).
3. W czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój.

4. Należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych aby nie powodować zamieszania.
5. Nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.

Ewakuacja i zjawisko paniki.

Szczególne znaczenie nabiera zapobieganie skutkom paniki, której możliwość istnieje zawsze, nie tylko w przypadku powstania pożaru, wybuchu lub katastrofy, czy innego wypadku, ale i w przypadku niewielkiego zadymienia. Ludzie wchodzący w skład grupy ogarniętej paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem groźnego, niszczącego tłumu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej i zorganizowanego działania. Może w ślepych instynktach szukania ratunku spotęgować zagrożenie własne, ratowników i przyczynić się do innych groźnych wypadków. Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne. Dokonać tego mogą tylko ludzie o dużej indywidualności i autorytecie wśród ogarniętych paniką.

Przykładami środków przeciwdziałania panice są:

- 1) osobisty przykład,
- 2) zdecydowany nakaz,
- 3) wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- 4) przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
- 5) zagrożenia użyciem siły,
- 6) użycie siły,
- 7) unieszkodliwienie przywódcy paniki.

Opanowanie tłumu ogarniętego paniką, prącego naprzód, jest bardziej możliwe do wykonania dla osób znajdujących się z tyłu tłumu, niż na jego czele. W czasie akcji ratowniczej najczęściej występują małe formy paniki, której ulegają grupy lub pojedyncze osoby, znajdujące się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, zatracając poczucie rzeczywistości i podejmując nieprzemyślane, bezcelowe i niebezpieczne działanie, np. wyskakiwanie z okien czy chowanie się w trudno dostępnych miejscach. Przybycie ratownika z zewnątrz powoduje przekonanie, że zagrożenie nie jest niebezpieczne i istnieją drogi ratunku.

Obowiązki osób na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego.

1. Kierownik internatu:
  - 1) zarządza przygotowanie pracowników i uczniów do ewakuacji,
  - 2) wydaje polecenie ewakuacji,
  - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za ewakuację,
  - 4) wydaje polecenie ewakuacji mienia ruchomego, a w szczególności przedmiotów wartościowych, dokumentów, materiałów łatwopalnych i wybuchowych z rejonów zagrożonych pożarem,

5) przed opuszczeniem budynku sprawdza czy wszystkie osoby zostały wyprowadzone,

2. Obowiązki pozostałych pracowników w przypadku ogłoszenia alarmu pożarowego:

- 1) natychmiastowego przerwania pracy,
- 2) brania czynnego udziału w akcji ewakuacyjnej,
- 3) wykonywania poleceń prowadzącego akcją ratowniczo - gaśniczą.

ROZDZIAŁ IX

Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru, telefony alarmowe.

Alarmowanie

1) każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informację o pożarze, obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- a) osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki,
- b) Kierownika będącego głównym użytkownikiem obiektu lub budynku,
- c) Państwową Straż Pożarną tel. **998** lub Centrum Powiadamiania Ratunkowego –
tel. 112 ,
- d) Alarmowanie straży pożarnej należy przeprowadzić z najbliższego telefonu.

Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- a) gdzie się pali - dokładny adres nr budynku i jego nazwę,
- b) co się pali - np. pokój biurowy, laboratorium, magazyn, mieszkanie,
- d) czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
- e) czy w rejonie objętym pożarem lub w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne lub wybuchowe itp.
- e) należy podać numer telefonu, z którego mówimy, swoje imię i nazwisko.

UWAGA:

Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego, odłożyć słuchawkę i poczekać na ewentualne sprawdzenie.

W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:

- a) Pogotowie Ratunkowe – 999**
- b) Policję – 997**
- c) Pogotowie Gazowe - 992**

Akcja ratowniczo – gaśnicza.

- 1) Równoległe z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku o ile nie zagraża to zdrowiu i życiu osoby podejmującej próbę gaszenia pożaru
- 2) Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, kierownictwo akcją sprawuje najstarsza osoba funkcją, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie.
- 3) każda osoba biorąca udział w akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
  - a) w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonych pomieszczeń,
  - b) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru (**nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem**),
  - c) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenne urządzenia, ważne dokumenty oraz nośniki informacji itp.,
  - d) pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich.
  - e) ostatnia osoba opuszczająca obiekt zamyka pokoje na klucz. Klucz zostaje w drzwiach.

Zabezpieczenie pogorzeliska.

1. Właściciel, zarządca, użytkownik obiektu jest odpowiedzialny za:
  - a) zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku na pogorzelisku aby zapobiec powstaniu wtórnego pożaru,
  - b) przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po uzgodnieniu z policją i po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzenienia się pożaru.

Rozdział X

1. Zadania i odpowiedzialność pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

1. Bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa pożarowego budynku ponosi Kierownik i zobowiązany jest zapewnić:

- 1) przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie budynku, a w szczególności możliwość ewakuacji w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia,
- 3) właściwe wyposażenie obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy,
- 4) przeszkolenie przeciwpożarowe pracowników,
- 5) wyciągać sankcje przewidziane Kodeksem Pracy w stosunku do pracowników nie przestrzegających przepisów ochrony przeciwpożarowej,
- 6) realizację przedsięwzięć zmierzających do poprawy bezpieczeństwa pożarowego w podległym obiekcie.

2. Wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko powinni:

- 1) znać zagrożenie pożarowe budynku i na stanowisku pracy oraz sposoby przeciwdziałania możliwości powstania pożarów;
- 2) znać i przestrzegać przepisy przeciwpożarowe, w tym niniejszą Instrukcję;
- 3) znać zasady postępowania w przypadku powstania pożaru;
- 4) orientować się w rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych a także posiadać umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego;
- 5) znać warunki przeprowadzenia sprawnej ewakuacji osób i mienia;
- 6) w razie powstania pożaru brać czynny udział w akcji ratowniczo – gaśniczej i podporządkować się poleceniom kierującego akcją;
- 7) brać udział w szkoleniach przeciwpożarowych;
- 8) niezwłocznie zgłaszać usterki mogące spowodować pożar osobom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe w budynku,
- 9) przestrzegać obowiązujące przepisy zawarte w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego;

ROZDZIAŁ XI

Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

1. Cel i zakres szkoleń

Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:

- zagrożeniem pożarowym występującym na terenie Internatu SOSW
- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej budynków,
- zasadami obsługi sprzętu i urządzeń ppoż.,
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu Internatu SOSW.

Do udziału w szkoleniu przeciwpożarowym zobowiązani są wszyscy pracownicy.

2. Rodzaj szkoleń przeciwpożarowych

a) szkolenie wstępne obejmujące zapoznanie pracowników z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”,

b) szkolenie instruktażowe na stanowisku pracy, obejmujące zapoznanie nowoprzyjętego pracownika z:

- zagrożeniem pożarowym występującym na stanowisku pracy,
- przepisami, instrukcjami p.pož. i dokumentacją techniczno-ruchową dotyczącą maszyn oraz urządzeń na stanowisku pracy,
- zasadami przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym,
- zasadami alarmowania na wypadek powstania pożaru w obrębie stanowiska pracy,
- zasadami użycia urządzeń gaśniczych i przeciwpożarowych znajdujących się w rejonie stanowiska pracy,
- układem najbliższych dróg ewakuacyjnych i kierunkami ewakuacji z miejsca pełnienia obowiązków służbowych.
- odpowiedzialnością z tytułu nie przestrzegania przepisów ppoż.

c) szkolenie informacyjne - organizowane w związku z:

- wprowadzeniem istotnych zmian w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu,
- wprowadzeniem na teren obiektu nowych urządzeń technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe,
- zmianami przeznaczenia pomieszczeń i powierzchni pociągającymi za sobą wzrost zagrożenia pożarowego,
- zaleceniem kontrolowanych organów ochrony przeciwpożarowej.

3. Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń.

- szkolenie wstępne i informacyjne prowadzą /organizują/ kadry, angażując w charakterze wykładowców osoby posiadające wymagane kwalifikacje,

- szkolenie instruktażowe na stanowisku pracy prowadzą kierownicy komórek organizacyjnych, na terenie działania których pracownicy są zatrudnieni,
- szkoleniu wstępnemu i instruktażowemu podlegają pracownicy przyjmowani do pracy,
- przed przystąpieniem do wykonywania czynności zawodowych.

Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności zawodowych przed odbyciem w/w szkoleń jest niedozwolone.

- szkolenie informacyjne należy prowadzić w miarę potrzeb bieżących,

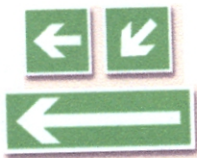

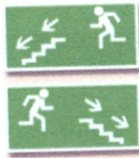

4. Dokumentacja szkoleń.

- dokumentację wstępnego i instruktażowego szkolenia ppoz. stanowi oświadczenie pracownika,
- dokumentację szkolenia informacyjnego stanowi notatka osoby prowadzącej szkolenie, zawierająca datę, miejsce, wykaz uczestników i program szkolenia.

Notatkę przechowują kadry.

ozdział XII

PN-92/ N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

r	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Znaczenie
		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie – do stosowania z innymi znakami. Strzałka długa – do samodzielnego stosowania.
		Wyjście ewakuacyjne	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
		Drzwi ewakuacyjne	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr 3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone.
		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.
5		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo.
7		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo.
8		Pchać, aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
9		Ciągnąć, aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
10		Stłuc, aby uzyskać dostęp	Znak ten może być stosowany: a) w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, b) gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia.

PN-92/N-01256-01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Nr	Znak bezp.	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Zastosowanie
1		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych .
2		Alarmowy sygnalizator akustyczny	Może być stosowany samodzielnie lub łącznie ze znakiem nr 1,
3		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
4		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak ten jest stosowany dla podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
5		Gaśnica	Znak ten jest stosowany do oznaczenia gaśnic.
6		Hydrant wewnętrzny	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
7		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem .
8		Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały łatwo zapalne	Do wskazania obecności materiałów łatwo zapalnych.
9		Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały utleniające	
10		Niebezpieczeństwo wybuchu – Materiały wybuchowe	Stosowany do wskazania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
11		Zakaz gaszenia wodą	Do stosowania we wszystkich przypadkach, kiedy użycie wody do gaszenia pożaru jest zabronione.
12		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
13		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem.
14	 	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Do stosowania tylko łącznie ze znakami nr 1 do 3 i nr 10 do 13, dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
15		Nie zastawiać	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej/,

ROZDZIAŁ XIII

Szczegółowe założenia do ćwiczeń alarmowych w zakresie prowadzonej ewakuacji z budynku

1. PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA

Zgodnie z § 17 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów: „ W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, **praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać — co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.**

Przedmiotem opracowania jest szczegółowe określenie założeń do ćwiczeń ewakuacji ludzi z obiektu Internatu SOSW gdy należy opuścić natychmiast, np. w czasie powstania pożaru lub innego zagrożenia.

Celem ćwiczeń jest:

- Wypracowanie właściwego zachowania się pracowników i osób przebywających w obiekcie w czasie alarmu o ewakuacji ludzi z obiektu.
- Kontrola stanu dróg i wyjść ewakuacyjnych.
- Wylimitowanie usterek technicznych i organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ludzi wynikłych w trakcie ćwiczeń.
- Wytrobienie potrzebnych nawyków wśród zatrudnionych pracowników i osób przebywających w budynku po ogłoszeniu sygnału o ewakuacji.

2. SZCZEGÓŁOWE ZAŁOŻENIA DO ĆWICZEŃ W ZAKRESIE PROWADZONEJ EWAKUACJI LUDZI Z OBIEKTU INTERNATU SOSW

PROCEDURY PRZEPROWADZENIA ĆWICZEŃ EWAKUACJI LUDZI

Ustalono, że sygnałem alarmowym jest komunikat nadawany ustnie przez megafon „**ALARM POŻAROWY PROSZĘ O OPUSZCZENIE BUDYNKU**”, po usłyszeniu którego należy natychmiast opuścić budynek. Komunikat powinien powtarzany być tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub warunki na to pozwolą. Powiadomienie o ewakuacji powinno być uzupełniane poprzez sieć telefonów wewnętrznych oraz przez pracowników administracji i ochrony

Decyzję o ewakuacji podejmuje:

- Kierownik, jego zastępca lub osoba odpowiedzialna w tym czasie za bezpieczeństwo.

Alarm ogłasza:

- ochrona oraz wyznaczeni pracownicy Internatu SOSW

Jednocześnie osoby w/w po zlokalizowaniu miejsca zagrożenia przystępują do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym i alarmowania Straży Pożarnej.

Akcją ratowniczo-gaśniczą do chwili przybycia jednostek straży pożarnej kierują:

- Kierownik Internatu,
- Zastępca lub osoba odpowiedzialna w tym czasie za bezpieczeństwo np. ochrona obiektu

Ochrona zawsze powiadamia kierownictwo o zdarzeniu. Decyzję o zakresie ewakuacji /całego budynku lub części budynku/ podejmuje jw.

EWAKUACJA - po usłyszeniu alarmu ewakuacyjnego

Z chwilą ogłoszenia alarmu, pracownicy komórek organizacyjnych, natychmiast otwierają drzwi z pomieszczeń Internatu SOSW oraz drzwi prowadzące na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzać ludzi „tak jak stoją” ,kierując ich do najbliższego wyjścia na zewnątrz, do miejsca Ewakuacji, którym jest plac przed wejściem głównym. Należy wyraźnie poinformować, że wszyscy ewakuowani natychmiast kierują się do wyjść ewakuacyjnych i na plac. Informację tę należy podawać, o ile to możliwe, w sposób ciągły.

Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy. Czas opuszczenia zagrożonego budynku jest w tym przypadku najważniejszy.

MIEJSCE EWAKUACJI

Na miejsce I etapu ewakuacji wyznacza się – teren przed wejściem głównym

DRUGI ETAP EWAKUACJI EWAKUACJA MIENIA I ZABEZPIECZENIE

O ile warunki, środki i bezpieczeństwo na to pozwalają d-ca akcji ratowniczo-gaśniczej podejmuje decyzję o możliwości ewakuacji mienia. Kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia ustala kierownictwo.

INFORMACJE DODATKOWE

Aby osiągnąć dobry czas ewakuacji i przeprowadzić ją sprawnie należy ćwiczenia przeprowadzać raz na rok .

Ćwiczenia ewakuacji prowadzone mogą być siłami własnymi. Trzeba jednak wcześniej je zaplanować, szczegółowo opracować założenia i omówić z pracownikami, zwłaszcza z Kierownikiem, pracownikami.

O prowadzonych ćwiczeniach należy powiadomić Straż Pożarną, która może uczestniczyć w improwizowanych działaniach ratowniczo- gaśniczych.

3. METODYKA PRZEPROWADZENIA ĆWICZEŃ

1. Przekazanie Dyrektorowi, pracownikom szczegółowe założenia do ćwiczeń w zakresie prowadzonej ewakuacji ludzi z budynku, celem dokładnego zapoznania się i podległych pracowników z założeniami, że ocena działania zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz zachowania się pracowników uczestniczących w prowadzeniu ewakuacji a wymienionych w przekazanych wytycznych będzie miała wpływ na dalszą współpracę ze Strażą Pożarną.

Czas zapoznania i przygotowania się - 7 dni - .....
/Osoba odpowiedzialna za realizację/

2. Omówienie założeń do ćwiczeń i udzielanie wyjaśnień /korekta założeń/ z Dyrektorem, pracownikami administracji, ochroną.

Czas realizacji - 7 dni .....
/Osoba odpowiedzialna za realizację/

3. Ustalenie terminu i godziny przeprowadzonych ćwiczeń , powiadomienie Straży Pożarnej i zainteresowanych osób

Czas realizacji – 7 dni .....
/Osoba odpowiedzialna za realizację/

Załączniki :

- Załącznik Nr 1 Oświadczenie pracownika o przeszkoleniu
- Załącznik Nr 2 Protokół prac pożarowo - niebezpiecznych
- Załącznik Nr 3 Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo - niebezpiecznych
- Załącznik Nr 4 Terminy przeglądu sprzętu ppoż
- Załącznik Nr 5 Część graficzna instrukcji z planem rozmieszczenia sprzętu ppoż.
- Załącznik Nr 6 Plan ewakuacji

SOSW
w Słupsku
ul. Krasieńskiego 19
76-200 Słupsk

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(na) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie ....., a w szczególności znane mi są zasady i sposoby związane z:

1. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
2. eliminacją zagrożenia pożarowego,
3. przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej i odpowiedzialności z tytułu ich nie przestrzegania,
4. zasadami postępowania w przypadku pożaru,
5. zasadami obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
6. warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

Ponadto ustalenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....

podpis składającego oświadczenie

.....

podpis prowadzącego szkolenie

PROTOKÓŁ NR .....

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie pomieszczenia - stanowiska, w którym przewiduje się wykonywanie prac:
.....
2. Charakterystyka - technologia przewidywanych do realizacji prac:
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniach lub rejonie przewidywanych-prac:
.....
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapałność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac:
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac:
.....
6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac:
.....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru:
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:
.....
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:
.....
10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli)
.....

Podpisy członków Komisji:
imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

.....

....., dnia .....

ZEZWOLENIE NR .....
na prowadzenie prac pożarowo-niebezpiecznych

1. Miejsce pracy
.....
(pomieszczenie, stanowisko, instalacja)
2. Rodzaj pracy
.....
3. Czas pracy: dnia:.....od godz.:.....do godz.:.....
4. Zagrożenie pożarowe-wybuchowe w miejscu pracy
.....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru wybuchu
.....
6. Środki zabezpieczenia:
  - a) przeciwpożarowe
.....
  - b) BHP
.....
  - c) inne
.....
7. Sposób wykonania pracy:
.....
8. Odpowiedzialność za:
  - a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych:

Nazwisko: ..... Wykonano: .....
Podpis: .....
  - b) wyłącznie spod napięcia:
Nazwisko: ..... Wykonano: .....
Podpis: .....
  - c) wykonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:
W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia

Nazwisko: ..... Wykonano: .....
Podpis .....
  - d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko: ..... Przyjąłem do wykonania: .....
Podpis: .....

UWAGA: niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie

prac:.....

(zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

.....
(podpis wypisującego)

.....
(podpis Przewodniczącego Komisji)

10. Pracę zakończono dnia: ..... godz.: .....

Wykonał: .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....

.....

(podpis)

(podpis)

UWAGA: odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

Książka prac pożarowo-niebezpiecznych

l.p	nazwa i miejsca prac oraz technologię ich wykonania	sposób zabezpieczenia prac	osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie	osoba zezwalająca na rozpoczęcie prac	osoba odpowiedzialna za kontrolę prac po 4 i 8 godz.	Podpisy
1.						

CZASOOKRESY PRZEGLĄDÓW SPRZĘTU I INSTALACJI

Lp.	Rodzaj czynności	Termin	Uwagi
1.	Konserwacja i pod ręcznego sprzętu gaśniczego /gaśnice i hydranty/	co najmniej 1 raz w roku	Częściej wg zaleceń Producenta sprzętu
2.	Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej	co 5 lat	
3.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych (spalinowych i wentylacyjnych)	co 1 rok	
4.	Pomiar napięć i obciążeń w instalacji elektrycznej	co 5 lat	
5.	Sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej w instalacji elektrycznej	co 5 lat	
6.	Badanie instalacji odgromowej	co 5 lat	oraz po każdym uszkodzeniu
7.	Badania hydrantów wewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności	co 1 rok	
8.	Próby ciśnienia węży hydrantowych	co 5lat	
9.	Konserwacja sygnalizacji alarmowo pożarowej	Co 3 miesiące	Zgodnie z DTR producenta
11.	Kontrola oświetlenia awaryjnego	Co 6 miesięcy	Zgodnie z DTR

Plan ewakuacji

1. Osoby wyznaczone do przeprowadzenia ewakuacji:

-
-
-

2. Osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo i ewakuację ludzi:

-
-
-

3. Osoby kierujące ewakuowaniem dokumentów i mienia:

-
-
-

4. Osoba wyznaczona do udzielenia informacji Straży Pożarnej

-

5. Osoby prowadzące akcję ratowniczo-gaśniczą:

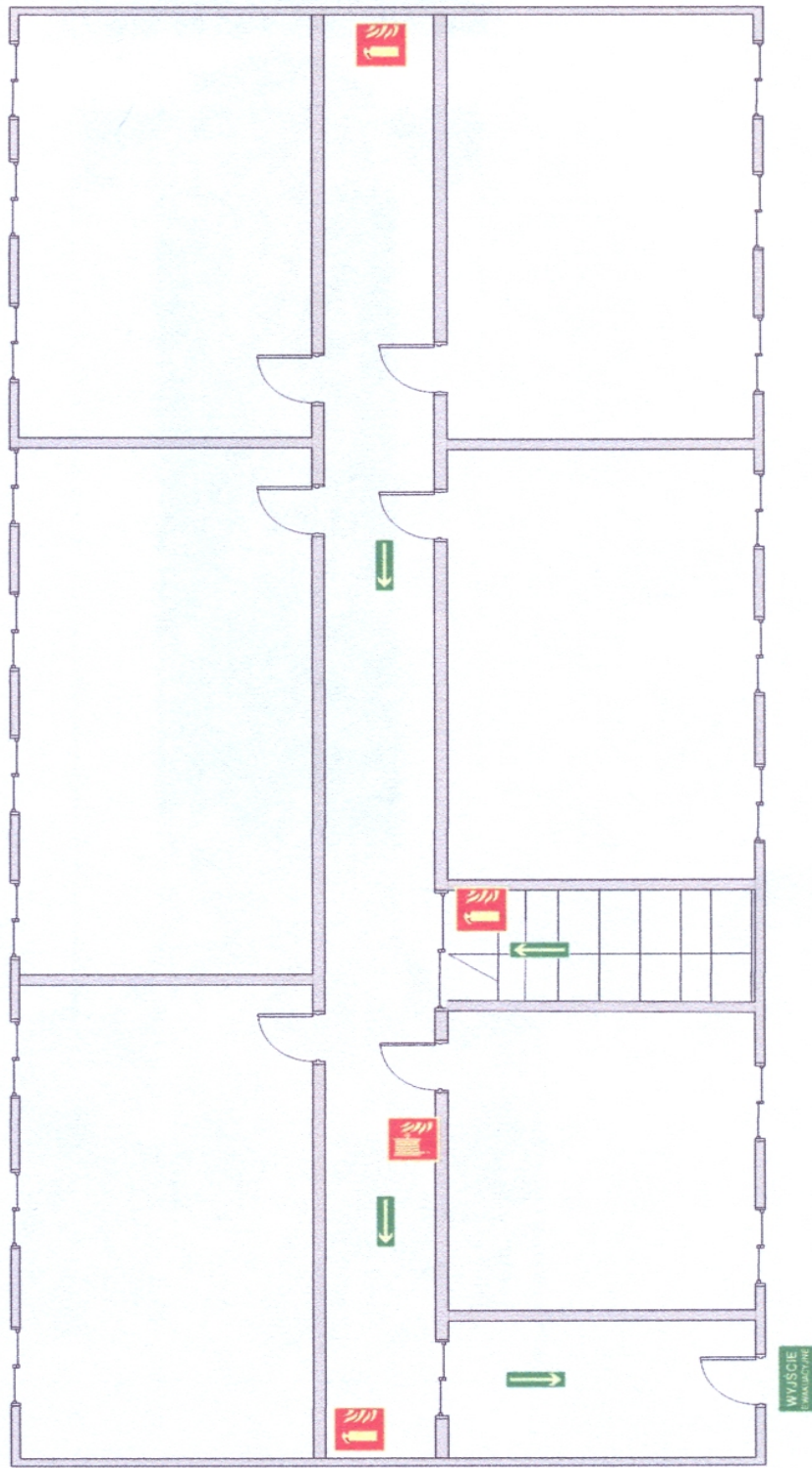
-
-
-

6. Osoby odpowiedzialne za pilnowanie ewakuowanych dokumentów i mienia przed kradzieżą i zniszczeniem:

-
-
-

**CZEŚĆ GRAFICZNA INSTRUKCJI
PLAN EWAKUACJI**

PLAN EWAKUACJI ORAZ ROZMIESZCZENIE PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO – PARTER

W przypadku ogłoszenia alarmu o ewakuacji lub wystąpienia bezpośredniego zagrożenia – udaj się do najbliższego Wyjścia ewakuacyjnego, kierując się zgodnie z rozmieszczonymi w obiekcie znakami bezpieczeństwa

GAŚNICA

HYDRANT WEWNĘTRZNY

PRZECIWPÓŻAROWY
WYŁĄCZNIK PRĄDU

KIERUNKI EWAKUACJI

WYJŚCIE
EWAKUACYJNE

Zachowaj spokój, nie dopuść do powstania paniki. Podporządkuj się poleceniom kierującego akcją ewakuacyjną. Zaczekaj na zewnątrz budynku na zakończenie działań ratowniczo-gaśniczych.

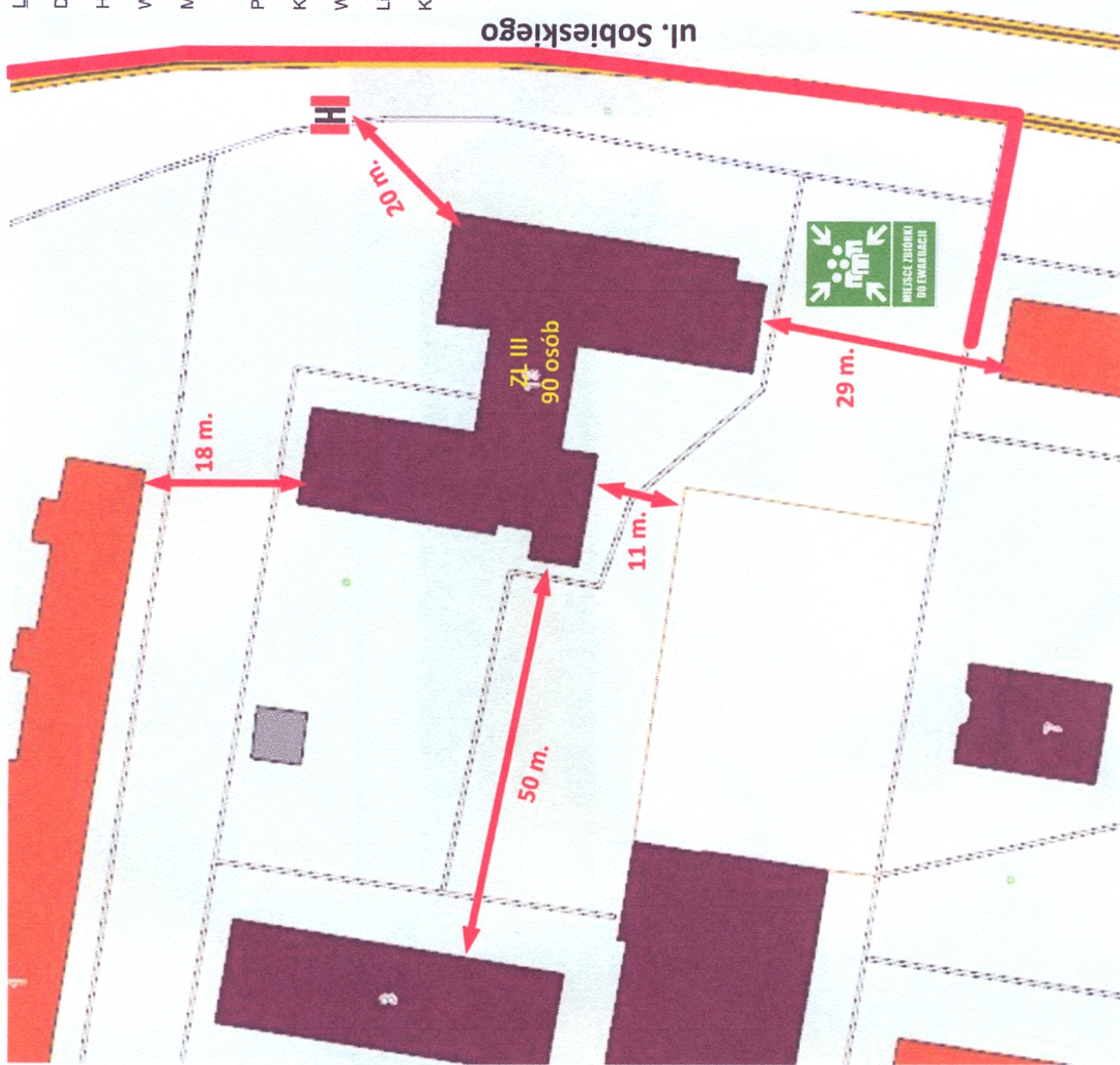
LEGENDA

- Droga pożarowa —
- Hydrant **H**
- Wyjście ewakuacyjne
- Miejsce zbiórki do ewakuacji

- Powierzchnia użytkowa — m²
- Kubatura — m³
- Wysokość — m

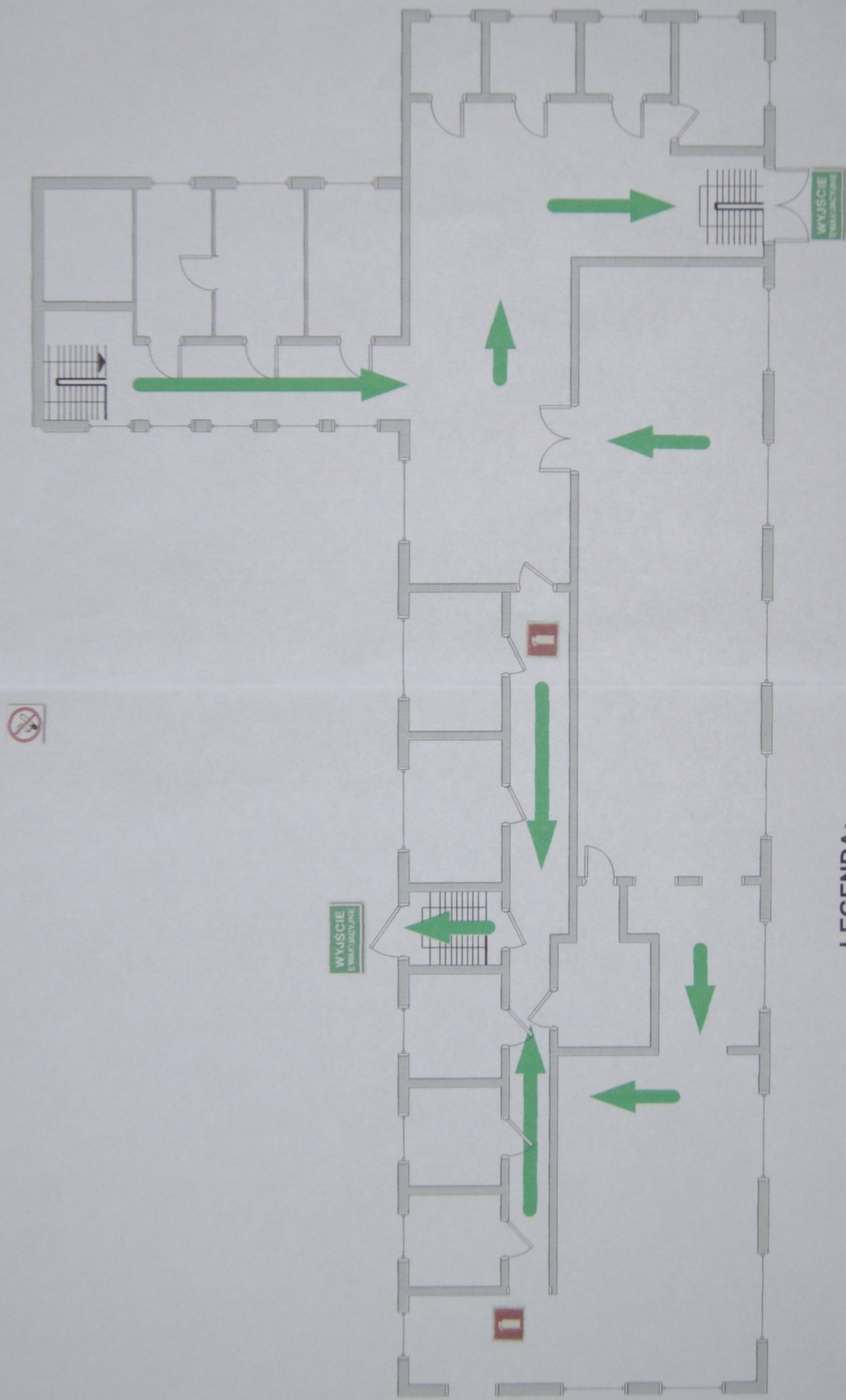
Liczba kondygnacji nadziemnych – 3

Kategoria zagrożenia ludzi ZL - III

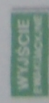

PLAN EWAKUACJI ORAZ ROZMIESZCZENIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

KUCHNIA, STOLÓWKA ORAZ ŁĄCZNIK

LEGENDA:

WYJŚCIE EWAKUACYJNE

GAŚNICA

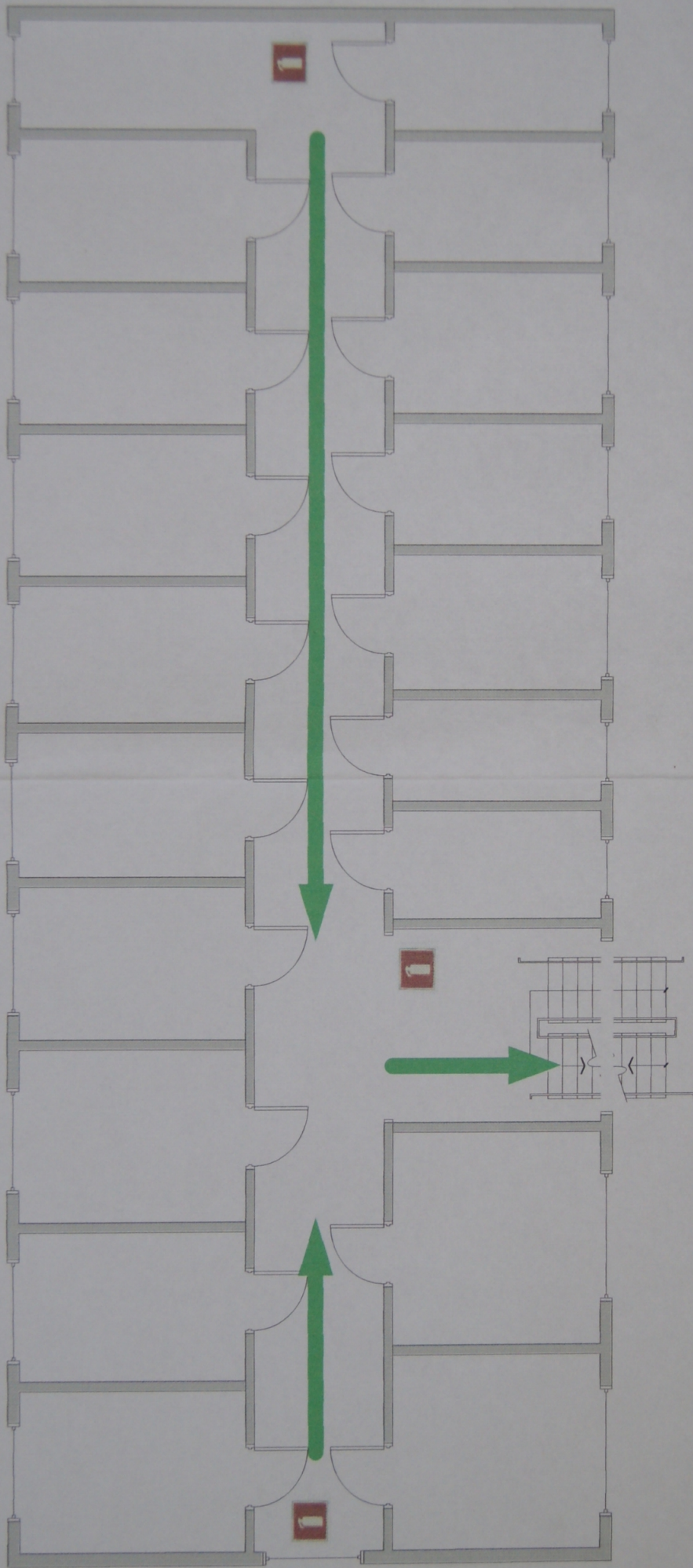
KIERUNEK EWAKUACJI

ZAKAZ PALENIA TYTONIU
OBOWIAZUJE NA TERENIE CAŁEGO OBIEKTU
(POZA MIEJSCAMI WYZNACZONYMI)

PLAN EWAKUACJI ORAZ ROZMIESZCZENIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

INTERNAT I PIĘTRO

LEGENDA:

GAŚNICA

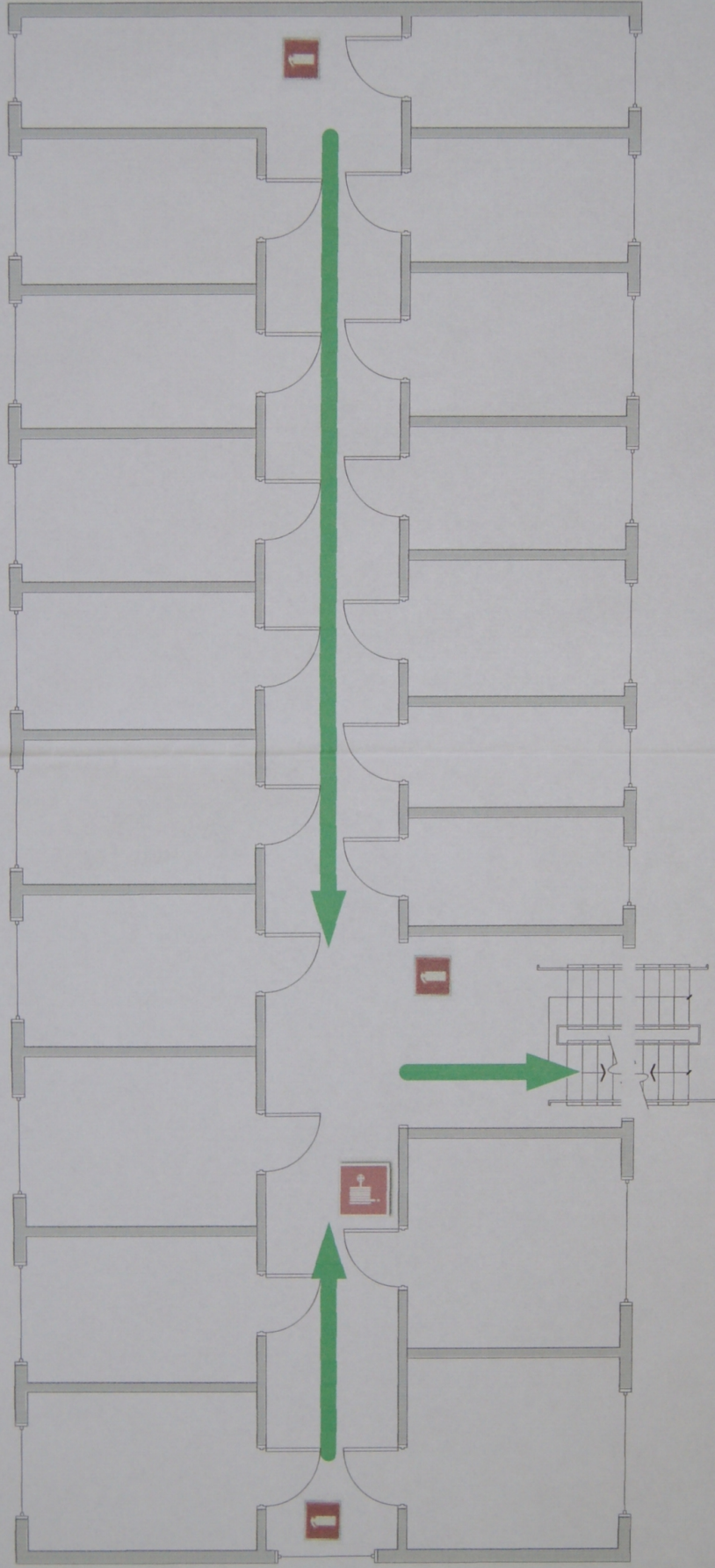
KIERUNEK
EWAKUACJI

ZAKAZ PALENIA TYTONIU
OBOWIĄZUJE NA TERENIE CAŁEGO OBIEKTU
(POZA MIEJSCAMI WYZNACZONYMI)

PLAN EWAKUACJI ORAZ ROZMIESZCZENIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

INTERNAT II PIĘTRO

LEGENDA:

GAŚNICA

KIERUNEK
EWAKUACJI

ZAKAZ PALENIA TYTONIU
OBOWIAZUJE NA TERENIE CAŁEGO OBIEKTU
(POZA MIEJSCAMI WYZNACZONYMI)

HYDRANT